

УДК 81'2 / '271

DOI 10.31494/2412-933X-2019-1-9-227-235

USAGE OF VERBAL NOUN CONSTRUCTIONS IN THE OFFICIAL-BUSINESS STYLE OF THE UKRAINIAN LANGUAGE

УЖИВАННЯ ДІСЛІВНО-ІМЕННИХ КОНСТРУКЦІЙ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОМУ СТИЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

VALENTYNA TYMKOVA,

Candidate of philological sciences,
(PhD), associate professor

<https://orcid.org/0000-0002-3852-6847>

tymkova_v@ukr.net

Vinnitsia National Agrarian
University

✉ Sonyachna st., 3,

Vinnitsia, Vinnitska region, 21008

ВАЛЕНТИНА ТИМКОВА,

кандидат філологічних наук,
доцент

Вінницький національний
аграрний університет

✉ вул. Сонячна, 3,

м. Вінниця, Вінницька обл., 21008

Original manuscript received: August 20, 2019

Revised manuscript accepted: September 20, 2019

ABSTRACT

The article deals with considering verbal noun constructions, which are widely used in the texts of the official business style of the modern Ukrainian literary language. Being the equivalent of a simple verb that already exists in the language or is potentially possible, stable verb conjugations become their synonyms, but they differ in stylistic, semantic and grammatical terms. From the stylistic point of view, verbal noun constructions are typical representatives of the official business style. It is considered that verbal-to-speech combinations and corresponding synonymous verbs are very close in value, but do not become full of semantic equivalents. Verbally-word phrases differ from the word with subtle spheres of meaning.

It has been noted that the verbal noun analytical construction is a phenomenon of syntactic, not morphological level. One of the main grammatical features of the verbal noun construction is that the representation of the process by a noun enables one to pass the characteristic of action using the adjective.

In the study it has been found out that attention should be paid not only to the verbal noun as an expression of the value of procedurality, but to the entire compound as a whole since its value is realized in a non-segregated fashion. The delicacy of components of the verbal noun construction and their correlation with the lexical units of the vocabulary of the language has been confirmed by the fact that these constructions have clarifications related to the entire verbally-written communication.

It has been emphasized that the excessive use of such compounds in the informal sphere becomes a sign of a low linguistic culture.

The conclusions state that their priority use in official-business texts is associated with greater information accuracy, broader expressiveness than a simple verb. The main feature of the verbal noun construction is that the semantic center in them is concentrated in the grammatically dependent component. The lessening of

227

lexical meaning and the execution of grammatical functions as one of the components of the phrase becomes the basis for the qualification of verbal-nominal constructions as syntactical analytical units of official-business style.

Key words: *official-business style, verbal noun constructions, verbal noun, literary language, semantics.*

Вступ. Однією з визначальних ознак офіційно-ділового стилю є широке вживання дієслівно-іменних конструкцій, які передають значення узагальненої предикативної ознаки: *брати відповідальність, набирати чинності, нести покарання, прикладати печатку, укласти угоду, взяти участь, оголосити догану, накласти стягнення, вводити у володіння, зняти з обліку, довести до відома, ставати поза законом, вести в дію, правити за підставу* тощо.

Ділове мовлення багате на стійкі дієслівно-іменні сполучення, наприклад: *надавати відпустку, зараховувати на посаду, порушувати питання, брати зобов'язання (відповідальність), зберігати чинність, досягати згоди, держати (тримати) в полі зору, пред'являти вимогу (документ, посвідчення), брати до уваги*, а також насичене типовими канцеляризмами на зразок: *звертаємо вашу увагу; у відповідь на... надсилаємо; у зв'язку з важким станом, що склався; на додаток до листа; у зв'язку з розпорядженням (вказівкою, вимогою); у порядку надання фінансової (технологічної, виробничої, матеріальної) допомоги; відповідно до досягнутої домовленості (угоди)*. Як стандартизовані мовленнєві одиниці наведені канцеляризми виконують різні функції – номінативну, інформативну, імперативну.

На прикладах уживання сталих дієслівно-іменних сполучень на зразок *надавати допомогу (підтримку), робити ремонт (реконструкцію, перебудову)* можна простежити процес стандартизації мовлення офіційно-ділового стилю. Переважно в діловому мовленні наведені звороти вживають замість паралельних їм однослівних дієслівних форм: *надавати підтримку – підтримувати, робити ремонт – ремонтувати, робити застереження – застерігати, здійснювати контроль – контролювати, надавати допомогу – допомагати; проводити розслідування – розслідувати* тощо.

Це можна пояснити тим, що не всі словосполучення на зразок *вести слідство (розслідувати)* або *провести опитування (опитати)* мають паралельні однослівні форми: не можна, наприклад, замінити такі вирази, як *укласти угоду, провести захід, допустити брак, виявити увагу, навести лад*, тому в цих випадках використання сталих дієслівно-іменних сполук обов'язкове.

Зі значенням відповідного йому дієслова лексичне значення сполучення (дієслово + іменник) може не збігатися: *виявляти повагу* не тотожне *поважати*, *проводити змагання* не тотожне *змагатися*, *тотини опір* не тотожне *опиратися*, адже друге слово вужче за семантикою, конкретніше.

Дієслова не лише вказують на факт дії, а й виражають деякі додаткові смислові відтінки в аналізованих сполученнях “дієслово + іменник”: *робити* (робити переклад) і *здійснювати* (здійснювати подорож), *давати* (давати права) і *допускати* (не допускати втрат зерна). Вказуючи на факт дії, дієслова кожної пари мають власну сполучуваність,

отже, вони не тотожні за лексичним значенням, хоч і допускають варіанти: *робити (здійснювати) переклад*. До таких сполучень, а саме “дієслово + іменник”, також можуть вводитися означення, які розширюють інформативні можливості висловлювання: *чинити запеклий (кривавий, сильний) опір; надавати технічну (гуманітарну, персональну, грошову) допомогу, надавати платні (безкоштовні, технічні, різні) послуги; нести особисту (персональну) відповідальність; здійснювати суворий (технічний, технологічний, щоденний, правовий) контроль; давати принципову згоду*.

Наведені приклади свідчать, що ділове мовлення послуговується здебільшого безобразними фразеологізмами, на відміну, скажімо, від художнього. Однак під впливом мови засобів масової інформації в офіційно-ділову сферу проникає також образне фразотворення, наприклад: *рівень освіти (культури, знань, науки, води); зона відпочинку (забудови, дій, бойових дій, зелена); на рівні (до рівня) світових (міжнародних) стандартів (зразків); зустріч на найвищому рівні (глав держав, представників ділових кіл), ряд підприємств (організацій, держав, працівників); фронт робіт (дій)*.

Говорити про образність фразеології ділового мовлення загалом потрібно умовно, оскільки часто те, що слугує образом у художньому та публіцистичному стилях, стає штампом у мові засобів масової інформації, а в діловому мовленні функціонує як нормативний, стандартизований вислів, наприклад: *давати зелену вулицю, віддавати (складати) останню шану, грати (відігравати) роль, засвідчувати (виражати) свою повагу*. Звичайно, у цьому разі можна говорити лише про фразеологічні сполучення та єдності.

Методи та методики дослідження. У публікації використано теоретичні методи, зокрема аналіз і узагальнення результатів досліджень із використання дієслівно-іменних конструкцій в текстах офіційно-ділового стилю української мови, формулювання висновків.

Результати дискусії. У дієслівно-іменному словосполученні сам процес або дія називається іменником (переважно віддієслівним). Саме цей іменник викликає недовіру у деяких лінгвістів, оскільки, на відміну від дієслова, він лише називає процес і, позбавлений дієслівних категорій, – виду, часу, способу, – робить виклад сухим і неемоційним. Нарікання на недостатність виражальних можливостей віддієслівного іменника порівняно з дієсловом цілком слушні. Але розглядаючи місце виражального засобу в будь-якій мовній системі, слід проаналізувати, чи не відіграють певної ролі у більш широкому використанні цього засобу його додаткові (структурні, стилістичні чи семантичні) потенції.

Перш за все слід зазначити, що до уваги треба брати не лише віддієслівний іменник як виразник значення процесуальності, а всю сполуку загалом, оскільки її значення реалізується нерозчленовано. Спаяність компонентів дієслівно-іменної конструкції та їхня співвіднесеність з лексичними одиницями словникового складу мови підтверджується тим фактом, що ці конструкції мають уточнення, які відносяться до всього дієслівно-іменного сполучення: *набирає чинності*

з моменту його підписання; бере участь у працевлаштуванні; підлягає ратифікації не пізніше трьох місяців; надає послуги юридичним і фізичним особам і т.д. Виникнення і широка вживаність дієслівно-іменних конструкцій, особливо в офіційно-ділових текстах, пояснюється тим, що словосполучення є більш тонким і гнучким засобом створення найменувань порівняно зі словотворчою моделлю. Будучи еквівалентом простого дієслова (існуючого в мові або потенційно можливого), стійкі дієслівно-іменні сполучення стають їхніми синонімами. Але вони відрізняються в плані стилістичному, семантичному і граматичному.

Зі стилістичної точки зору дієслівно-іменні конструкції – характерні репрезентанти офіційно-ділового стилю. Їхнє виникнення і функціонування пов'язується із писемно-канцелярською мовою [7, с. 168-177]. Пор.: *нести відповідальність – відповідати; накласти покарання – покарати; виявляти піклування – піклуватись* і т. д. І тому надмірне використання таких сполук у неофіційній сфері стає ознакою невисокої мовної культури. У той же час існує думка, що “такі категорії дієслова, як вид, стан, час, створюють зовсім недоречно в діловому стилі атмосферу розмовності” [4, с. 164]. Позначення процесуальності іменником забезпечує потрібну діловому стилю однозначність, а в той же час і узагальненість змісту. Стилістично марковані дієслівно-іменні сполучення слів стають у діловому тексті стандартизованими, універсальними, а нерідко і єдино можливими засобами висловлення. Стильова належність дієслівно-іменних словосполучень підтверджується також їхніми семантичними та граматичними особливостями.

Для дієслівно-іменних словосполучень характерне зосередження семантичного центру у граматично залежному компоненті. Дієслово в структурі таких сполучень стає показником процесуальності поняття, предметність якого називається іменником. Крім того, дієслово бере на себе вираження додаткових значень, що збільшує можливості сполуки, порівняно з простим дієсловом, пор.: *відповідати – нести відповідальність – брати відповідальність – тягнути відповідальність – покладати відповідальність; змагатися – проводити змагання – почати (закінчити) змагання*. Гнучкість форми дієслівно-іменних словосполучень дозволяє створити такі сполучення, відповідники яких не утворюються словотворчими моделями. Наприклад, якщо до сполучень *вести перемовини, накласти покарання, довести до відома* і под. можна дібрати синонімічні однослівні відповідники (*домовлятися, покарати, повідомити*), то сполучення спорідненої семантики, яка ґрунтується на семантично центральному іменнику, як от *розпочати (закінчити) перемовини, відбувати покарання, взяти до відома*, неможливо трансформувати в однослівне дієслово.

Внаслідок тривалого функціонування офіційно-ділового стилю і відповідної моделі словосполучення утворились стандартні вирази, які не мають дієслівного корелята: *здійснити захід, взяти участь, набрати чинності, ввести у володіння, правити за підставу* і под. Такі сполучення фіксують наявні в мові значення і співвідносяться з фіктивним, потенційним дієсловом: *набрати чинності – “учинитись”,*

виявити увагу – “уважити”, випустити брак – “бракнути”, ввести у володіння – “уволодіти”, розірвати угоду – “розугодитись” і т. д. Відсутність у мові простих дієслів для вираження подібних значень можна, очевидно, пояснити незначною поширеністю цих явищ у неофіційній сфері.

Дієслівно-іменні сполучення і відповідні синонімічні дієслова дуже близькі за значенням, проте не стають повними семантичними еквівалентами. Дієслівно-іменні конструкції відрізняються від слова тонкими смисловими відтінками. Наприклад, словосполучення *довести до відома* і дієслово *повідомити*, які у Практичному словнику синонімів української мови [3, с. 293] подаються як синоніми, на перший погляд нічим семантично не відрізняються. Крім того, Словник української мови [6] значення слова *повідомити* розкриває як “*доводити до чийого-небудь відома*” [6, т. 6, с. 669]. Але більш уважний розгляд цих синонімічних одиниць дозволяє встановити смислові відтінки дієслівного словосполучення. На відміну від дієслова *повідомити*, яке означає лише “*передати якись дані, відомості*”, дієслівно-іменні словосполучення *довести до відома* має на увазі не лише “повідомити”, а ще й “переконатись у тому, що певні відомості отримались і зрозумілись”. Дієслово *наїхати* і дієслівно-іменна конструкція *учинити наїзд* також мають дуже близьке значення. Але слово *наїзд* – термін, який у юридичній практиці кваліфікує певний вид дорожньо-транспортних подій. Ця лексема надає термінологічної ознаки всьому словосполученню. Дієслово *наїхати* не може стати терміном у силу своєї багатозначності [6, т. 5, с. 95].

Як бачимо, крім смислових нюансів, які не властиві синонімічним дієсловам, дієслівно-іменні конструкції мають більш конкретне значення. Завдяки своїй семантичній прозорості і точності ці одиниці тяжіють до терміносполук. Значна їх кількість зафіксована Словником української мови як відповідні терміни, напр.: у *володіння вводити* [6, т. 1, с. 305]; *нести / брати / покладати / відповідальність* [6, т. 5, с. 390; т. 7, с. 26]; *знімати допит* [6, т. 3, с. 667]; у *зобов'язання вступити* [6, т. 3, с. 614]; *зняти з обліку* [6, т. 3, с. 668]; *доводити / брати до відома* [6, т. 1, с. 614]; *ставати поза законом* [6, т. 7, с. 363] тощо.

Зосередження семантичного центру дієслівно-іменних конструкцій у іменнику призводить до зменшення лексичної цінності дієслівного компонента. Дієслово надає всьому сполученню значення діяльності, процесності, тобто у семантичному плані воно функціонує у складі дієслівно-іменного словосполучення у якості “семи першого ступеня передає найзагальніше поняття “*робити*” – поняття, яке для дієслівної системи виступає як логічний квантор спільності” [2, с. 29].

Семантика дієслівного компонента не дозволяє йому передати значення сполуки самостійно, ізольовано: референційний зміст дієслова у складі дієслівно-іменної конструкції розпливчастий, дифузний, вибір дієслівного компонента значною мірою зумовлюється семантикою сполучуваного з ним іменника. Втрачаючи лексичну значимість, дієслово у складі дієслівно-іменної конструкції виконує

вказівно-словотворчу функцію: воно позбавляється номінативних якостей, які притаманні окремому слову, і набуває морфемно-граматичних ознак – стає показником процесуальності поняття, названого залежним іменником. Дієслово як граматичний центр стійкого виразу стає актуалізатором дієслівного вираження предметності, показником переходу “предметної семантики залежної частини словосполучення до категоріальної семантики дієслова як частини мови” [5, т. 160, с. 106]. Нівелювання лексичного значення дієслова і заміна його граматичним можна простежити на таких прикладах: *взяти участь, взяти старт, взяти реванш, взяти зобов’язання, взяти до відома* – пор. з фразеологічними одиницями *взяти себе в руки, взяти [дурне] в голову* і вільними словосполученнями *взяти книги, взяти гроші*. Або пор. ще: *набрати чинності* (дієслівно-іменна конструкція) – *набрати води в рот* (фразеологічна одиниця) – *набрати води у відро* (вільне словосполучення), *ввести в дію* (дієслівно-іменна конструкція) – *ввести в кімнату* (вільне словосполучення) і т.д.

У таких випадках доцільно говорити про десемантизацію дієслівного компонента і виконання ним граматичної функції у стійкому сполученні як аналітичній структурі. Слід, однак, застерегти, що дієслівно-іменні стійкі словосполучення не варто співвідносити з аналітичними формами дієслова, такими, як, наприклад, *хай несуть, буду читати, написав би*. Категоріальна семантика для аналітичної словоформи відповідає лексико-морфологічному класу семантично стрижневого компонента (у даному випадку – дієслова). Дієслівно-іменна конструкція хоча і співвідноситься з категоріальною семантикою лексико-морфологічного класу дієслів, проте найменування процесу, дії передається засобами іншої лексико-морфологічної співвіднесеності (іменником). Окрім того, на відміну від аналітичних форм слова, в яких допоміжний компонент (частка) повністю позбавляється лексичного значення і виконує лише додаткову граматичну функцію, десемантизоване дієслово не втрачає повністю своєї семантики у складі дієслівно-іменної конструкції, що дозволяє передавати за його допомогою різні семантичні відтінки: спосіб протікання дії, фазисні характеристики дії, етапи її протікання: *розпочати перемовини – вести перемовини – зірвати перемовини, здійснювати контроль – організувати контроль, укласти угоду – продовжити угоду – розірвати угоду* і под. Підтвердженням неповної десемантизації дієслова у дієслівно-іменній конструкції є також той факт, що у тексті дієслівний компонент нерідко має поширювача: *успішно виконали зобов’язання, тягне за собою покарання, бере на себе відповідальність* і под.

Дієслівно-іменна аналітична конструкція – явище синтаксичного, а не морфологічного рівня. Належність дієслівно-іменної конструкції до синтаксису підтверджується “транзитивним вживанням” [1, с. 140] дієслівного компонента. Якщо у нетранзитивній позиції дієслово зберігає свою належність і повноту свого значення, то в транзитивній позиції воно використовується не стільки завдяки своєму значенню, скільки для вираження категоріальної семантики і зв’язку з іншими словами речення (адже саме в дієслівному компоненті зосереджені

властиві дієслову категорії способу, часу, виду, які забезпечують дієслівну сполучуваність у контексті).

Однією з основних граматичних особливостей дієслівно-іменного сполучення є те, що репрезентація процесу іменником дає змогу передати характеристику дії за допомогою прикметника, а не прислівника. Тим більше, що нерідко перетворення ускладненої прикметником дієслівно-іменної сполуки у відповідне дієслівно-прислівникове словосполучення неможливе. Наприклад, якщо до сполучень *надати матеріальну допомогу, провести успішну операцію* і под. можна підібрати відповідники, як от: *матеріально допомогти, успішно прооперувати*, то дієслівно-іменні конструкції типу *надати технічну допомогу, накласти адміністративні стягнення, вести торговельні перемовини, відповідати зазначеній меті* тощо у дієслівно-прислівникову конструкцію не трансформуються. Крім того, іменник може поширюватись не лише прикметником, а й іншими означеннями (узгодженими і неузгодженими), що урізноманітнює виражальні можливості дієслівно-іменної аналітичної одиниці: *організовує управління підприємством, виявляє піклування про дітей, забезпечує зростання добробуту, здійснюється право втішатися мистецтвом, має право оскаржити вирок, вживає заходів щодо підвищення продуктивності праці* і т. д.

Висновки. Дієслівно-іменні конструкції є перифразами однослівних дієслів української мови (існуючих або потенційно можливих). Пріоритетне їх уживання в офіційно-ділових текстах пов'язане з більшою інформаційною точністю, ширшими виражальними можливостями порівняно з простим дієсловом.

Основною ознакою дієслівно-іменної конструкції є те, що семантичний центр у них зосереджується у граматично залежному компоненті. Дієслівний компонент частково або повністю десемантизується і в семантичному плані передає додаткові смислові відтінки.

Вираження граматичних дієслівних категорій зосереджено у граматично стрижневому компоненті, який є показником спільного для морфологічного класу дієслів поняття "*робити*".

Послаблення лексичного значення і виконання граматичних функцій одним із компонентів словосполучення стає підставою для кваліфікації дієслівно-іменних конструкцій як синтаксичних аналітичних одиниць офіційно-ділового стилю.

Література

1. Гак В.Г. Десемантизация языкового знака в аналитических структурах синтаксиса / В.Г. Гак // Аналитические конструкции в языках различных типов. – М.: Наука, 1965. – С. 140.

2. Дмитриева Н.С. Процесс десемантизации глагола в составе субстантивных описаний / Н.С. Дмитриева // Очерки по семантике русского языка. – Уфа, 1971. – С. 29.

3. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. – К.: Кобза, 1995. – С. 293.

4. Коваль А.П. Культура ділового мовлення: Писемне та усне ділове

спілкування / А.П. Коваль. – К. : КДУ, 1982. – С. 164.

5. Кожин А.Н. О характере отношений в терминированных устойчивых выражениях / А.Н. Кожин // Ученые записки МОПИ, 1966. – Т. 160. – Вып. 11. – С. 106.

6. Словник української мови в 11-ти томах. К. : Наукова думка, 1970-1980.

7. Степаненко И.С. Об употреблении и употребительности отглагольных существительных в современном русском языке (из истории вопроса) / И.С. Степаненко // Ученые записки МГПИ, 1967. – С. 168–177.

8. Юмачикова О.М. Стійкі сполучення слів у науковому гуманітарному тексті: структура, семантика та функціонування : автореферат дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук / О.М. Юмачикова. – К., 2018. – 19 с.

References

1. Gak V.G. Desemantizatsiya yazykovogo znaka v analiticheskikh strukturakh sintaksisa [Desemantization of the conventional sign mark in the analytical structures of syntax] / V.G. Gak // Analiticheskiye konstruksii v yazykakh razlichnykh tipov [Analytical constructions in languages of various types]. – Moscow : Nauka. 1965. – P. 140 [in Russian].

2. Dmitriyeva N.S. Protsess desemantizatsii glagolo v sostave substantivnykh opisaniy [The process of desemantization of the verb in the composition substantive descriptions] / N.S. Dmitriyeva // Ocherki po semantike russkogo yazyka [Essays on the semantics of the Russian language]. – Ufa. 1971. – P. 29 [in Russian].

3. Karavanskyi S. Praktychnyi slovnyk sinonimiv ukraïnskoi movy [Practical dictionary of synonyms of the Ukrainian language] / S. Karavanskyi. – Kyiv : Kobza, 1995. – P. 293 [in Ukrainian].

4. Koval A.P. Kultura dilovoho movlennia: Pysemne ta usne dilove spilkuvannia [Culture of business broadcasting: Written and oral business communication] / A.P. Koval. – Kyiv : KDU, 1982. – P. 164 [in Ukrainian].

5. Kozhin A.N. O kharaktere otnosheniy v terminirovanykh ustoychivnykh vyrazheniyakh [On the nature of relations in the terminated stable expressions] / A.N. Kozhin // Uchenyye zapiski MOPI [Scientific Notes of MEPI]. 1966. – Т. 160. – Вып. 11. – P. 106 [in Russian].

6. Slovnyk ukraïnskoi movy v 11-ty tomakh [Dictionary of the Ukrainian language in 11 volumes]. Kyiv : Naukova dumka, 1970-1980 [in Ukrainian].

7. Stepanenko I.S. Ob upotreblenii i upotrebitelnosti otglagolnykh sushchestvitelnykh v sovremennom rusakom yazyke (iz istorii voprosa) [About usage and usage frequency of verbal nouns in the modern Russian language (from the history of the issue)] / I.S. Stepanenko // Uchenyye zapiski MGPI [Scientific notes of Moscow State Pedagogical Institute]. 1967. – P. 168–177 [in Russian].

8. Yumachikova O.M. Stiiki spoluchennia sliv u naukovomu humanitarnomu teksti: struktura, semantika ta funktsionuvannia : avtoreferat dys. na zdob. nauk. stup. kand. filol. nauk [Stable combinations of words in the scientific humanitarian text: structure, semantics and functioning: thesis for the Candidate's degree in Philological Sciences] / O.M. Yumachikova. – Kyiv, 2018. – 19 p. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена розгляду дієслівно-іменних конструкцій, які широко живаються в текстах офіційно-ділового стилю сучасної української літературної мови. Будучи еквівалентом простого дієслова, яке вже існує в мові або є потенційно можливим, стійкі дієслівно-іменні сполучення стають їхніми синонімами, однак вони відрізняються в плані стилістичному, семантичному і граматичному. Зі стилістичної точки зору дієслівно-іменні конструкції – характерні репрезентанти офіційно-ділового стилю. Розглянуто, що дієслівно-іменні сполучення і відповідні синонімічні дієслова дуже близькі за значенням, проте не стають повними семантичними еквівалентами. Дієслівно-іменні словосполучення відрізняються від слова

тонкими смисловими відтінками. Зазначено, що дієслівно-іменна аналітична конструкція – явище синтаксичного, а не морфологічного рівня. Однією з основних граматичних особливостей дієслівно-іменної конструкції є те, що репрезентація процесу іменником дає змогу передати характеристику дії за допомогою прикметника.

У дослідженні з'ясовано, що до уваги треба брати не лише віддієслівний іменник як виразник значення процесуальності, а всю сполуку загалом, оскільки її значення реалізується нерозчленовано. Спаяність компонентів дієслівно-іменної конструкції та їхня співвіднесеність з лексичними одиницями словникового складу мови підтверджується тим фактом, що ці конструкції мають уточнення, які відносяться до всього дієслівно-іменного сполучення.

Зауважено, що надмірне використання таких сполук у неофіційній сфері стає ознакою невисокої мовної культури.

У висновках зазначено, що пріоритетне їх уживання в офіційно-ділових текстах пов'язане з більшою інформаційною точністю, ширшими виражальними можливостями порівняно з простим дієсловом. Основною ознакою дієслівно-іменної конструкції є те, що семантичний центр у них зосереджується у граматично залежному компоненті. Послаблення лексичного значення і виконання граматичних функцій одним із компонентів словосполучення стає підставою для кваліфікації дієслівно-іменних конструкцій як синтаксичних аналітичних одиниць офіційно-ділового стилю.

Ключові слова: офіційно-діловий стиль, дієслівно-іменні конструкції, віддієслівний іменник, літературна мова, семантика.